

In memoriam | Koos Biel (71) uit Groningen was de beste pedal steelgitarist van Europa, maar verdween in de zelfgekozen anonimiteit

Peter van der Heide · Vandaag, 14:08 · Muziek

Deel dit artikel

Steelgitarist Koos Biel. Foto: Persbureau D. van der Veen

R.I.P. Koos Biel 18 maart 1953 - 6 maart 2025

Koos was een fenomeen op de pedal-steelgitaar. Zijn favoriete stijl was de Western Swing, een kruising van country & western met jazz. Biel is een van de weinigen ter wereld die ook pure jazz op dit complexe instrument weet te spelen en hij maakt een jazzplaat met Toots Thielemans. (Bron [Koos Biel - Poparchief Groningen](#))

In de jaren '90 woonden we vlak bij elkaar in Beijum en daar hebben we toen dit nummer `Aspects Of Me` van Koos opgenomen. Gear: Cutec 4-track cassette - Atari computer met Cubase software - diverse synth's en soundmodules. Rust zacht Koos.

Je bent geboren in het verkeerde land. Dat krijgt de Groningse muzikant Koos Biel vaak te horen als hij in de jaren 70 in Amerika optreedt met zijn pedal steelgitaar. In eigen land is het moeilijk erkenning te krijgen en ook nu hij is overleden blijft het hier opvallend stil terwijl op een Amerikaans forum volop respect en medeleven wordt getoond.

Lees meer over

Muziek

De muzikale carrière van Koos Biel (18 maart 1953 – 6 maart 2025) uit Groningen had zo anders kunnen lopen. Alle seinen staan op groen als hij met zijn zingende broer Jelle in 1977 in het Amerikaanse St. Louis het geluk beproeft op de International Steel Guitar Convention. Zijn spel maakt indruk, zelfs op de beroemdste bespeler van het magische instrument, Buddy Emmons, die de groten der aarde (van Ray Charles en Gram Parsons tot The Everly Brothers) begeleidt. Biel wordt geprezen en gezien als Europa's antwoord op Buddy Emmons en ontvangt als eerste niet-Amerikaan een award voor zijn verdiensten voor de pedal steelgitaar.

Uitgezwaaid door Willem Duys

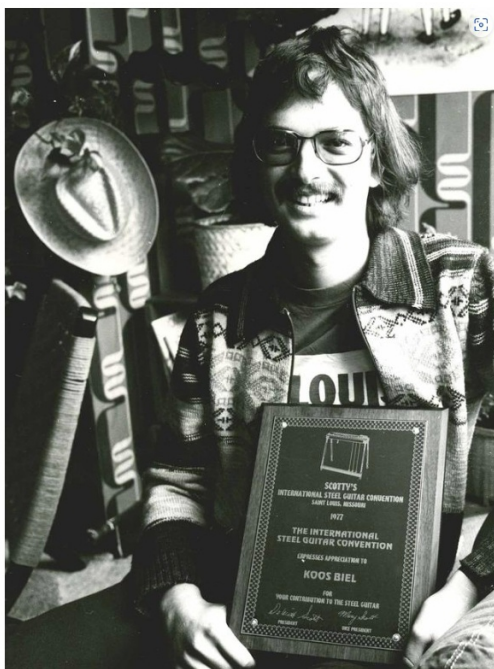
Drie maanden mag hij in 1978 in Amerika blijven, daarna is een werkvergunning nodig. En die krijg je alleen als je een contract kan laten zien. Ondanks de inzet van Emmons komt dat contract er nooit. En daarmee valt de Amerikaanse droom van de 20'er Koos Biel in duigen, want het liefst had hij zich er indertijd permanent gevestigd. Dat is ook het plan, niet voor niets wordt hij voor het vertrek op de nationale televisie uitgezwaaid door Willem Duys. Een dag later volgt een afscheid bij de regionale omroep, met muzikanten als Roelof Stalknecht en Jenne Meinema. Maar hij komt dus terug.

Biels liefde voor de (pedal) steelgitaar begint als hij *Together Again* op de radio hoort, uitgevoerd door Buck Owens onder begeleiding van Tom Brumley. Die zegt later trouwens over Biel dat hij de eerste Europese steelgitarist is met een Amerikaanse 'feeling touch'.

Western swing

In een interview in *Nieuwsblad van het Noorden* legt Biel het in 1977 aan muziekjournalist Eddy Determeyer helder uit. „Het is een veelzijdig instrument hè, je hebt glijtonen als bij een viool en je kunt er op tokkelen net als op 'n gewone gitaar. Verder heeft het instrument een erg warm geluid. Ja, het spelen is wel een stuk moeilijker dan bij een gewone gitaar. Het gaat in de eerste plaats om concentratie. Want behalve die twee halzen heb je dus voet- en kniepedalen.”

Ondanks zijn alom geprezen spel blijkt het moeilijk in Nederland door te breken. De eerste plaat van zijn band The Nightriders, *Accidentally* (1976), flopt commercieel. Dat heeft alles te maken met een scheiding der geesten. Anders dan in Amerika domineert hier de opvatting van puristen dat het instrument bedoeld is om countrymuziek mee te spelen, terwijl Biel veelzijdiger is en ook juist jazz verkent. Het is western swing waar hij van houdt, in de stijl van Bob Wills and his Texas Playboys. Een aanbieding om smartlappen in te spelen voor Johnny Hoes wordt dan ook terzijde geschoven, concessies worden niet gedaan. Biel levert onder eigen naam in 1977 nog wel *It's A Steel* af en werkt ook met vakgenoten: United Steels Of Europe.

De award die steelgitarist Koos Biel in 1977 in Amerika ontving. Foto: Persbureau D. van der Veen

Met Toots Thielemans naar Zevenhuizen

Dat de wereldberoemde Belgische mondharmocavirtuoos Toots Thielemans eens in de trein naar Groningen stapt om met Biel in een studio in Zevenhuizen de plaat *Steel Tenor Madness* (1982) op te nemen, zegt genoeg. Aan de plaat werken ook de Groningers Maurits Hitijahubessy (gitaar) en John Engels (drums) mee, de productie is in handen van Jelle Biel. Hetzelfde jaar speelt hij samen met – en op uitnodiging van – gitarist Jan Akkerman op het festival North Sea Jazz met de gelegenheidsband One Way Ticket.

Vervolgens breekt een tijd aan waarin Biel als gastmuzikant in tal van groepen van zich laat horen. Maar na een tournee met Skeeter Davis en Charlie McCoy kondigt hij tot verrassing van ook zijn Amerikaanse muziekvrienden zijn pensioen aan. Geleidelijk aan wordt het stil. Hij treedt niet meer op en verdwijnt in de zelfgekozen anonimiteit.

Thuisstudio

Of het frustratie is? Biel, die werkt in de psychische hulpverlening, laat zich er nooit over uit. Ook niet tegenover pianist Addy Scheele met wie hij in de jaren 90 nog eens samspeelt als ze allebei in de Groningse wijk Beijum wonen. Dat soort dingen. Later neemt hij als vriendendienst in zijn thuisstudio nog eens wat op voor Eddy Koekkoek. Alleen enkele muzieknoten verwijzen in de rouwadvertentie naar het rijke muzikale verleden van Koos Biel. Ooit de beste pedal steelgitarist van Europa.